

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Rövidesen meg lesz a pártok átszortosulása

Budapest, jan. 7. A kisgazdapárt csütörtöki vacsorája meghozta a döntő fordulatot. A miniszterelnök elhatározása nagy meglepetést keltett.

A keresztyénpárt tagjai pénteken egész napon át tartó megbeszélést folytattak. A megbeszéléseket nem a pártkörben, hanem magánlakásokban tartották és az egész frakciók külön-külön tanácskoztak. Tegnap este 7 órakor a Gellért-szállóban bizalmas értekezletet tartottak, amelynek eredményéről eddig semmi sem szivárgott ki.

Bethlen István gróf miniszterelnök elhatározó lépése következtében a nemzetgyűlési pártok átszortosulása egy-két napon belül végbemegy. A pártok elhelyezkedése azon az alapon történik meg, amit nagyatádi Szabó István barcsi beszámolójában megjelölt.

Az egységes kormányzó párt a konstruktív erők egyesítése

Beavatott helyen munkatársunk előtt gróf Bethlen István miniszterelnöknek a kisgazdapárt csütörtöki vacsoráján mondott beszéde kapcsán az alábbi nyilatkozatot tették:

— A miniszterelnök híven az új kormány megalakulásakor kifejtett programjához, a zilált pártviszonyok rendezésére az időpontot elérkezettnek látja a hajlandóságát nyilvánította azért arra, hogy a kisgazdapárttal egyesüljön. Ez az egyesülés már régóta várt döntő lépés a miniszterelnök tervének keresztülvitelére, amely egy egységes szilárd kormányzó párt megalakítására irányul. A mozgalom célja mindazok egyesítése, akik a fennálló törvényes rend megerősítésében látják a nemzet további fennmaradásának egyedüli biztosítékát.

Gömbös Gyula nemzetgyűlési képviselő a politikai helyzetről munkatársunknak a következőket mondotta:

— Én a magam részéről a miniszterelnök elhatározását a legmelegebben üdvözölöm és azt tartom, hogy ő az utolsó pillanatban határozta magát erre a lépésre, mert a kishitű magyar közvélemény már-már azt hitte, hogy a jelenlegi jogrendet megvédeni hivatott kormány erély tekintetében nem áll a helyzet magaslatán. Bethlen István gróf miniszterelnök elhatározása tehát egy újabb politikai periódus kezdetét jelenti, amelyben e dől a küzdelem a jelenlegi jogrend és azon frakciók között, amelyek ezen jogrendet megakarják bukztatni. Ha a

A keresztyénpárt és a disszidensek magatartása

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjának egyes tagjai meglehetősen súlyosan ítéltek meg a miniszterelnök és nagyatádi Szabó István csütörtöki beszédjét. Azt mondják, hogy a miniszterelnöknek ezzel az állásfoglalásával a keresztyénpárt mindinkább az ellenzék felé toldott. Ami a párt minisztereinek, Hegyeshalmynak, Vass Józsefnek és Bernoláknak magatartását illeti, az illetőkhöz közelálló politikusok úgy tudják, hogy a miniszterek követni fogják a kormány elnököt és kilépnek a keresztyénpártból. Vannak ugyan egyesek, akik különösen Vass József és Bernolák Nándor magatartását egyelőre biztalanoknak tudják, mert nem hiszik, hogy ezek mint a keresztyén párt régi exponensei, cserben hagyják a pártot. Mint az egységes pártba belépőket, a keresztyénpártban Kontra Aladárt, Birta Józsefet, Szádeczky Lajost, Drexler Jánost és még néhány képviselőt emlegetik. A dissziden-

A nemzetgyűlés szabadkirályválasztó és legitimista elemei tömörülnek egymással szemben; elérkezett a nyílt színváltások ideje. Munkatársunk a fordulat jelentőségéről megkérdezte az intranzigens szabadkirályválasztók vezérét, Dömötör Mihályt, aki véleményét a következőkben fejezte ki:

— Bethlen István gróf miniszterelnök csatlakozását a szabadkirályválasztó elv nagy sikerének és magatartásunk igazolásának tekintjük.

Nagyatádi Szabó Istvánt a Kormányzó pántek délelőtt kihallgatáson fogadta. Beavatott helyről úgy értesülünk, hogy a kisgazdapárt vezére még karácsony előtt kapta a meghívást az audienciára, így ez a mostani fordulattal nincsen szorosabb kapcsolatban.

szót tett fogja követni, amelyet nem kétlek, meggyőződésem, hogy a legrövidebb időn belül teljesen tisztul a helyzet.

— Nekem régi idő óta az volt a felfogásom, hogy a magyar politika kijegecsesedését és a magyar agrárgondolatot célozza ez a program és ezért mindig szükségesnek tartottam, hogy a kisgazdapárt tekintessék ennek a programnak a végrehajtásához bázisul, annál is inkább, mert a kisgazdapárt vezérferfiál nagyatádi Szabó Istvánnal és Mayer Jánossal mindig szívesen láttuk pártjukban az intelligenciának azt a részét, amely a keresztyén agrárgondolatot vallotta vezereszméjének. A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja nézetem szerint — mivel a miniszterelnök azt követeli, hogy válasszon közte és az Andrassy-frakció között —, nehéz elhatározás előtt áll és épen ezért nem hiszem, hogy gyorsan tudna dönteni ebben a kérdésben.

— Azonban, ha csak 10—15 képviselő e pártból átjönne hozzánk, akkor velük és azokkal a disszidensekkel, akik Klebelsberg Kunó gróf és Fay Gyula körül csoportosulnak, megvolna az a bázis, amellyel tovább lehetne folytatni a miniszterelnök által kitűzött program megvalósítását parlamentáris formák között. Nézetem szerint, mivel a keresztyénpárt egyik frakciója a liberálisokkal és a zsidókkal szövetkezett, a keresztyén gondolat tovább megvédése a keresztyén kisgazdapártra, illetőleg az új egységes kormánypártra fog majd hárulni.

sek magatartása is elvált a jövő hét folyamán. Ugy hirdik, hogy a 17 tagból álló csoport 7 tagja követi a miniszterelnököt az egységes pártba, míg a többi 10 belép a keresztyén pártba. Az ellenzék valószínűleg két taggal fog szaporodni, amennyiben Czeglédy Endre és Nagy Pál értesülésünk szerint nem adtak felhatalmazást Szijj Bálintnak arra, hogy az ő nevükben is elálljon a kilépési szándéktól és ez a két képviselő elhagyja a kisgazdapártot. Az indennitási vitát hétfőn folytatják, amikor Ugron Gábor mond nagyobb beszédet. Valószínűleg hétfőn kerül még sor Czeglédy és Dinich Vidor felszólalására. Az utóbbi különösen az amnesztia rendelettel szándékozik foglalkozni. A következő napokban az ellenzék részéről Hornyánszky Zoltán, aki Mchely köztársasági tejetgetéseire válaszol, továbbá Rassai Károly, Szilágyi Lajos, Bródi Ernő, Huszár Elemér és mások beszélnek.

Közjog ficamítás

Nemannyira javított, mint inkább bővített kiadásban élvezhetjük ismét a Tisza—Andrassy féle személyi küzdelmet. A személyi harc egyik tényezője: Gr. Andrassy Gyula most gr. Bethlen István és miniszterétsai ellen folytat megint csak személyi harcot. Egész határozottan, félre nem érthető, félre nem magyarázható szavakkal jelentette ki ezt a keresztyén párt értekezletén.

A személyi harcokból unos-untig elég volt. És még ha a király kérdésben hármass ellentét szülte is ezt a személyi harcot: akkor is lehetetlenné kell tenni ugy magát az okot, mint az okozót, nehogy belepusztuljunk majdan az okozatba.

Az októberi puccskísérlet forrongásba hozta a különben is lázban gyötrődő nemzeti lelket. Börtönükből szabadult Andrassyék tartoznak ennek a nyugodt munkára vágyó nemzetnek azzal, hogy kísérletük teljes leveretésének tudatában ne emésszék tovább a nemzet idegeit. *Álljanak félre.* A legitimitásnak akár IV. Károly király, akár más Habsburg érdekében való hangoztatása *nyílt kihívás* az u. n. trónfosztó törvény és az 1920. I. t. c. ellen. Valóságos izgatás a törvény, tehát a legerősebb rendszabály ellen.

Ezt túrnunk nem szabad.

Gr. Andrassy Gyulának az az indokolása pedig, mélyvel ezt a törvényellenes izgatást az ép ott hagyott pártkörben alátámasztotta: *nyílt hangoztatása* a Szent Korona tanának.

Azt mondotta gr. Andrassy Gyula, hogy: „a koronás és törvényes királyhoz azért ragaszkodom, mert ebben vethető meg a konsolidáció alapja, és ebben rejlik az integritás eszméje is. A koronás király törvényes király az egész nemzetnek, azoknak a megyéknek is, amelyek elvannak szakítva. Az új király a választott király csak a trianoni szerződéssel jöhet, és ez nem más, mint *trianoni király.*”

Csak a lakászeru hódolat állithatja azt, hogy az *integritás eszméje* a koronás királynak személyében rejlik.

Ez nem más, mint Szent István koronájáról szóló közjogi tanításnak tudatos meghonosítása, a Szent Korona területi jelentőségéről szóló, elő közjognak szándékos ficamítása.

A koronázott király személye is ép oly törekény, mint más közönséges halandóé. Tehát ha IV. Károly, a megkoronázott király meghal, vele meghalt az integritás eszméje is. Az ő utóda, tehát még IV. Károly fia: Ottó, megkoronázás esetén sem lehet más, hanem csak „trianoni“ király.

Ezt mondja gr. Andrassy Gyula.

Hát a történelem alapján mit mond a közjog?

Azt mondja, hogy Szent István koronájának területe: Magyarország, Horvát, Szlavon és Dalmátországok területe *egy közjogi egység* volt akkor is, amikor — IV. Károly elődeinek épen nem dicsőségére — a mohácsi vész után három részre daraboltott az ország. *Egy közjogi egység* maradt Szent István koronájának területe akkor is, amikor IV. Károly koronázott király közvetlen elődeinek akaratára Vilagos után Magyarország széjjeltépett.

A mohácsi vész után ép a Habsburgok trónfoglalása, I. Ferdinánd megkoronázása — Szapolyai János ellenében — ütött rést a Szent Korona területi integritásán. Ennek a koronás királynak személye tehát a területi integritásnak ép az ellenkezőjét jelentette. A 67-es kiegyezést pedig csak akkor követte a király

megkoronázása, amikor előbb a Szent koronának területi integritását ugyan az a ház tényleg is helyreállította, amelyik azt Világos után széttepte. Ekkor viszont a nemzeti akarat jelezte a területi integritást.

Szent István koronájának területi integritása alatt Dalmácia is értendő. És hogy sem a koronás, sem a koronázott királynak személye nem jelenti Szent István király koronája területének tényleges és valóságos integritását, bizonyítja az, hogy Dalmáciának visszacsatolása a koronás I. Ferenc József, valamint a koronázott IV. Károly király uralkodása alatt mindig elmaradt, jóllehet Szent István koronájának tekintetében tartozandóságát a Hitlevélben és koronázási esküben elismer és jóllehet a báni kinevezés esetről esetre Horvát-Szlavon-Dalmát országok részére történt.

Nem a koronás, nem a koronázott királynak törékeny személye, hanem maga a Magyar Szent Korona jelenti és jelentette mindig a területi integritásnak soha senki által el nem homályosítható eszméjét. A királynak alkotmányos joghatósága, közjogi hatalmi köre hosszabb-rövidebb ideig szünetelhet Szent István koronája területének valamely része felett. De ezek a jogok korántsem eoi pos királyi jogok, hanem magából a Szent koronából származó, a koronázás tényével átruházott jogok és élőjogok az alatt a hosszabb-rövidebb idő alatt is, amely idő alatt a király azokat nem gyakorolja. Akár amiatt, mert a nemzet ezeket a jogokat (a Szent koronának fejéretelével) még nem ruházta át. Akár amiatt, mert ráruházta ugyan, de maga a koronás, illetve koronázott király azoknak gyakorlását elmulasztotta. Akár amiatt, mert egyes területeket ellenség tart karmai között ép akkor, amikor a koronázott király véletlen elhalálzásának időpontjában a „trianoni“ király azokat magyar királyi hatalma alá nem veheti.

A területi integritásnak örök és elvülhetetlen jogforrása a Szent korona. Eszköze pedig a nemzetnek erkölcsi fölénye és gazdasági ereje. A nemzeti létnek örök fejlődése.

Ezt a fejlődést, erkölcsi és gazdasági erőt akadályozzák — mint a multban — az Andrassy-féle személyi harcok. Ime! A királyi legitimitás és jogfolytonosság eszméi az Andrassy féle közjogi ficamnak következtében (mintha egyéb bajunk nem is volna) a küzdőterre erőszakolják a Szent korona legitimitásának és jogfolytonosságának eszméit. A Szent korona eszmé és jogkörének csorbítatlan birtokállományaért, még hozzá a király személyi legitimitásával szemben kell harcba szállnunk akkor, amikor roskadunk az adóteher sulya alatt, amikor a piritásnak már csak egyik oldalára is alig jut zsir is, akkor, amikor majd megvesz bennünket az — Isten hidege!

Mit szól ehhez a személyi ellenszenvből táplálkozó közjogi tülekedéshez a még mindig vaggontlakó 2870 magyar család?

Dr. Varga Lajos.

A mezei hadak

A sajtó egy bizonyos részében téves magyarázatokkal kísérték nagyatyádi Szabó Istvának a kiscsapat vacsoráján elhangzott beszéde ama részét, amelyben arról szólt, hogy szükség esetén egy millió embert is tudna mozgósítani.

Illetékes helyen felhatalmazták a Magyar Távirati Irodát annak a kijelentésére, hogy nagyatyádi Szabó István beszédének ez a része úgy hangzott, hogy *egy esetleg megisméltendő királypuccs ellen igenis akár egy millió embert is tudna mozgósítani és Budapestre hozni, azonban nem a főváros, hanem a lőzadók ellen.*

A disszidens képviselők csoportja ma délben értekeztet tartott, amelyen azonban nem hoztak határozatot, mert a képviselők nagyrésze vidéken tartózkodik. A disszidens csoport vezetősége a vidéken tartózkodó tagokat sürgönyileg hívta fel a fővárosba, ahol még a holnapi napon döntenek további magatartásukról.

A mentelmi bizottság hétfőn, vagy kedden ülést tart, amelyen mindenekelőtt Csizmadia Sándor ügyével foglalkoznak, akit tudvalevőleg az elnökkel szemben való magatartása miatt utasított a Ház a mentelmi bizottsághoz.

A rutén nép elnyomatása

Csak a magyar-rutén párt képviseli érdekeiket

Budapest, jan. 7. Er Benes cseh miniszterelnöknek a rutén kérdésre tett kijelentésére vonatkozólag dr. Kutkafalvy Miklós képviselő a magyarországi ruténpárt elnöke munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A saint germaini békeszerződés értelmében az Erdőskárpátoknak vagyis Felsőmagyarországnak a rutének által lakott területe nem integráns alkotórésze a cseh-szlovák köztársaságnak, hanem autonóm terület, amelyen a cseh kormány a békeszerződésben körülírt teljes autonómiát megadni köteles.

A csehek ezt a kötelezettséget nemcsak nem teljesítik, hanem mindent megkísérletek, hogy a ruténeket arra kényszerítsék, hogy a cseh államba beilleszkedjenek.

A vezetésem alatt álló magyarországi ruténpárt az elnyomott népek genfi kongresszusán határozatot fogadott el, amely az egész civilizált világ figyelmét felhívja arra, hogy a csehek az uralmuk alatt lévő ruténeket elnyomják. Erre vonatkozó memorandumunkat a népszövetségi paktumnak megfelelően esetleges megjegyzések megtétele céljából közölték a cseh-szlovák köztársaság berni követségével.

Miután a népszövetség memorandumunkat tárgyalásra elfogadta. Dr. Benes ezért indítatva érzi magát, hogy a rutén területet betutazza, ott az autonómiára vonatkozó annyi-

szor meg nem tartott ígéreteket megismételje és a pártok vezetőit tanácskozássra Prágába meghívja. Főleg igen sürgősnek véli, hogy lépésünk nemzetközi horderejét azzal a megjegyzéssel próbálja leszállítani, hogy a magyarországi ruténpártnak nincs joga, hogy a rutén nép képviselője gyanánt fellépjen.

Dr. Benesnek ebben a pontban sincsen igaza. Hogy a rutén népnek egyedüli képviselői mi vagyunk, az minden kétségen felül áll.

A magyarországi rutének 1918 december 10—12 ik napjain országos kongresszust tartottak. Ezen a kongresszuson minden egyes község képviseltette magát és mind a 410 delegátus kijelentette, hogy a kongresszuson elfogadott politikai irányelvek a rutén nép érdekeinek minden tekintetben megfelelnek és ezeknek az alapelveknek a végrehajtásával a vezetésem alatt levő magyarországi ruténpártot bízták meg.

Másrészt megkerestük a népszövetség főtitkárságát, hogy a helyszínére bizottságot küldjön ki, amely személyes megfigyelés alapján győződjék meg állításaink helyességéről. Dr. Benesnek abban mindenesetre igaza van, hogy pozsonyi problémájának mondja, mert a rutének gazdasági és kulturális érdekei parancsolóan követelik a cseh iga alól való gyors felszabadulásukat.

A toborzás

Az önkéntes jelentkezésen alapuló hont védség iránt az egész országban mindenütt igen nagy az érdeklődés. A toborzás városokban és falvakban mindenütt megindult.

A hazafias érzülettel áthatott és bilincsekbe vert hazánk szomorú sorsát megértő fiatalság rövid pár nap alatt igen tekintélyes számban érdeklődik az avató bizottságok iránt. Különösen a főiskolai hallgatók, a tanulóifjak és a földmives fiatalság sorából igyekeznek számosan ezer sebből vérző hazánk segítségére. — A fiatalság mindjobban belátja, hogy a hazának lerott szent kötelességével szemben az állam részéről jövőjére nézve igen messze-menő egyéni kedvezményekben részesül.

A lelkes jelentkezésekből már most megállapíthatjuk, hogyha a létszámot az önkéntes jelentkezőkkel betöltöttük, a honvéhadereg a hozzáfűzött reményeknek minden tekintetben meg fog felelni. Ha kicsiny is, de erős, öntudatos és áldozatkész hadseregünk lesz. Ne felejtsük el, hogy a világháboruban is a sikert legtöbbször nem a csapatok mennyisége, hanem inkább minősége biztosította.

Az önkéntes jelentkezésre kiadott határozmányokban a kedvezmények csak nagy vonásokban vannak ismertetve. A részletintézkedések, a különféle miniszteriumokkal jelenleg folyamatban levő tárgyalások és megállapodások után lesznek általánosan kihirdetve.

Cseh atrocitások

Prága, január 7. Brünből jelentik: A „Tagesbote“ pozsonyi jelentése szerint az ottani lakosság rendkívül elkeseredett a különböző rendőrségi közegek ismételt hallatlan eljárásán. Gyakran előfordul az, hogy a letartóztatottakat gummitokkal „kezelik“. Néhány nappal ezelőtt két titkosrendőr letartóztatott egy gépkocsivezetőt és úgy bántalmazta, hogy szabadonbocsátása után sulyos sebesüléssel kórházba kellett szállítani. Karácsony estéjén fiatal leányokból és fiukból álló társaságba kötött bele három idegen fiatalember. Nem a rendezavarókat tartóztatták le, hanem a fiatal leányok és fiuk társaságát, akiket az őrszobán véresre vertek.

Bolsevik határsértés

Helsingfors, jan. 7. A bolsevik csapatok egyik százada két gépfegyverrel menekülő karjalai osztagok üldözésében átlépte a finn határt, s rövid harc után megszállta a határon levő falut. A finn kormány Moszkvában tiltakozó jegyzéket nyújtott át a határsértés miatt.

A cseh-osztrák szerződés

Bécs, január 7. A Renner és Benes közt annak idején kötött szerződés Ausztriában állandó kommentárok és eszmecserek tárgya. Renner és Benes szerződése egyáltalában nem olyan instrumentum, amely csak a két említett külügyminiszterre volt kötelező.

A tény az, hogy Renner dr. államtitkár Prágába való visszatérése után az általa aláírt szerződést, az osztrák nemzetgyűlés főbizottságának bizalmasan tudomására adta. — Az osztrák nemzetgyűlés főbizottsága Renner szerződését jóváhagyólag tudomásul vette. — Ezzel ez a szerződés Ausztriát illetően kötelezővé vált. Renner azonban a szerződésnek a főbizottság elé való terjesztésével prágai megállapodásai ellen cselekedett.

Ami a szerződés tartalmát illeti, ezt nem köthették határidőhöz, a szerződés legfontosabb pontja az, amely Ausztria fődjét felvonulási területnek engedi át Magyarországra ellen, arra az esetre, ha Cseh-Szlovákia és Magyarország között konfliktus törne ki.

A román-szerb királytalálkozó

Bécs, január 7. A „Südslavische Korrespondenz“ jelenti Belgrádból: A megjelent hivatalos hirdetés rámutat a király romániai látogatásának nagy politikai fontosságára. A királynak Sinaiában való tartózkodása alatt befejeződnek azok a tárgyalások, amelyeket Take Jonescu a mult év június havában megindított Belgrádban. Arról beszélnek, hogy legközelebb aláírásra kerül a Románia és Jugoszlávia között megkötött védelmi szerződés, amelyet Take Jonescu dolgozott ki.

Magyar-osztrák tárgyalások

Budapest, jan. 7. Péntek délelőtt Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével a szakminiszterek és előadók bevonásával a miniszterelnökségen értekezletet tartottak, amelynek tárgya az Ausztriával legközelebb felveendő tárgyalások anyagának előkészítése volt. A tárgyalásokon tudvalevően a velencei egyezményből folyó gazdasági, pénzügyi és egyéb hasonló kérdések kerülnek sorra.

DEBRECZENI KALAPGYAR

Szél Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

A szocializmus válsága

Míg a szerencsétlen Oroszországban Marx tanításából levonható legszükségesebb elvek valósultak meg és szedik áldozataikat, addig a szerencsésebb helyzetű nyugati államokban mutatkoznak azok a jelek, amelyek, ha nem is jelentik a teljes elfordulást ettől a gondolat-körtől, mégis bizonyos *józanabb felfogást* árulnak el. Akik a kérdéssel némileg foglalkoztak, bizonyára tisztában vannak azzal, hogy a Marx-elveknek végzetes szerencsétlensége éppen az volt, hogy elhamarkodott indukció alapultak, megérzett rajtuk a könyvszag: olyan emberek dolgoztak kiépítésükön, akik a gyakorlati élettel egyáltalán nem voltak szerves érintkezésben, vagy pedig a saját, sokszor nagyon is érthető elkeseredettségük szemüvegén át nézve a dolgokat, nem voltak képesek azokat a valóságnak megfelelően szemlélni és meglátni.

Ez minden tekintetben káros hatással volt a társadalmi békére, de magára a mozgalomra is. Bár a háború előtti időkben is érezhető volt a szocialista táborban a józanabb felfogás lassu térhódítása mégis a négy éves háború pusztításai, tapasztalatai és a szociáldemokrata pártnak a Németországban a forradalmi események révén elért vezető helyzete kellett ahhoz, hogy ezek az eszmék általánosabb megértésre találjanak. A szociáldemokrácia az imént említett események révén kénytelen volt eddigi kényelmes, *kritikáló* szerepét levetni és *aktíve résztvenni* az állami élet irányításában.

Midőn arról volt szó, hogy kezükbe kapván az államgépezet kormánykerekeit, *saját elveik segítségével* produkáljanak valami értékeset, *egymásután kezdik megfogadni régi elveiket*.

Ennek a mindinkább észlelhető fordulatnak egyik momentumára óhajtunk ezuttal rámutatni, mely nagyjelentőségénél fogva alkalmas lehet arra, hogy ezen a nyomon elindulva megvilágíthatók legyenek az egész rendszer tévedései.

A mezőgazdaságról van itten ezuttal szó, azaz jobban mondva arról az álláspontokról, amelyet a szociáldemokrácia a termelésnek ezen ágával szemben elfoglalt. A már előbb említett elhamarkodott következtetés, indokolatlan általánosítás, talán ebben a gondolat-körben volt legvégzetesebb hatású. Minthogy a szocialista hadsereg katonái tulnyomó részben *városi elemekből, az ipari munkások köréből* toborzódtak, a mozgalom egész gondolatrendszere azokon a tapasztalatokon épült fel, amelyeket az ipari élet nyújt; így egyik alapvető tétellel vált az a megállapítás, hogy valamint az ipari téren a nagyüzemek felszívják, elpusztítják a kisüzemeket, az önálló mesterembereket, — akként fog elpusztulni a mezőgazdasági kisüzem is, a paraszttulajdonosok. Marx ezt hangoztatja az 1847-ben megjelent „Kommunista kiáltvány”-ban, mely a kisbirtokos parasztsztyá szükségesszerű elpusztulásáról beszél, ugyanaz a meggyőződése az 1867-iki Genfi kiáltványnak s ezt hirdeti a híres Liebknecht is 1847-ben megjelent, a földkérdésről szóló munkájában, amelyben a gőzekétől várja a mezőgazdasági termelés forradalmi átalakulását.

Az újabb idők azonban ezt a dogmát megváltoztatták s hogy ez átalakulás mennyire mélyreható volt, arra nézve bizonyosságul szolgál a „*Socialistische Monatshefte*” című folyóirat számai. Aki „ellenforradalmi” érveléshez argumentumokat keres, vagy aki kíváncsi arra a küzdelemre, amelyet a józanabb szocialisták folytatnak a saját pártállásukon levők ellen, bajosan találhat e folyóirat cikkeinél érdekesebb és tanulmányosabb olvasmányt. Hogy a szocialista felfogás a mezőgazdaság fejlődését illetően mennyire téves, azt nem szocialista írók már régóta kimutatták. De a vörös vezérek, főként talán taktikai okokból, szükségét érezték annak, hogy ez a felfogás ne tudjon elterjedni az ő követőik között. Azonban a létező dolgokat eltitkolni egy bizonyos fokon túl már nem lehet. Így az említett *szocialista* folyóirat egy legutóbb megjelent cikke már számolva ezzel a körülmény nyel, *nyíltan bevallja tévedését*.

Annak ellenére, írja az idézett cikk, hogy a kapitalista fejlődés, amelytől a szocialista apostolok egyszersmind az eddigi gaz-

dasági rend összeomlását is várták, rohamosan haladt előre, az ehhez a folyamathoz fűzött várakozások nem mentek teljesedésbe. A paraszttulajdon, amelyet ők halálra ítélték, ahelyett, hogy meghalna, izmosodik és fejlődik. Ezért mondja ugyancsak az idézett cikk, hogy a szocialista felfogás az agrárkérdésben nem maradhat a régi, számolni kell a tények erejével. A modern szocialista, midőn a mezőgazdaság „szocializálásáról” beszél, nem gondolhat az állam tulajdonába átmenő nagy uradalmakra, vagy pedig a földmunkások termelő szövetkezeteire, hanem a kisbirtok szövetkezeti uton való támogatására, a mezőgazdasági érdekképviseletek kiépítésére, amihez még azután különböző jogi, illetve törvényhozási támogatások járulnának, különösen a kisajátításra vonatkozólag.

Ez a nézet azonban nemcsak egy reakcionárius csoporté a szocializmus amúgy is sok árnyalatu eszmekörében, hanem a *német kommunista párt* felfogását is visszatükrözi, mely szerint a párt programjához tartozik, hogy a paraszttulajdon és gazdasági felszerelése továbbra is *magántulajdonban maradjon*. Az a föld, amelyen eddig gazdálkodott, továbbra is minden korlátozás nélkül rendelkezésére fog állani. A szintén szocialista Eduárd Dávid pedig „*Szo-*

cializmus és mezőgazdaság” című művének most megjelent második kiadásában rámutat a sorsnak arra a szatirájára, hogy az orosz kommunisták politikája juttatja az eddig fennállott orosz községi (tehát mondhatjuk kommunista alapon nyugvó) mezőgazdasági üzemeket a földművelők *magántulajdonába*. Ahelyett tehát, hogy a „fejlődést” előmozdítva, a kisüzemek megszüntetését, illetve a nagyüzemek kialakulását segítené elő, éppen az ellenkezője az, amit véghez visz.

Látható tehát, hogy a hamis proféták oly veszélyes jövődőlései ezuttal is több bajt, mint hasznot okoztak. Csak mostan, mintegy hét évtizednyi, sokszor késhegyig menő küzdelem után kezdik belátni egyelőre ugyan még csak azt, hogy a mezőgazdaságra vonatkozó nézeteiket revideálni kell. Egyelőre ez a felismerés is jelent valamit, ha nem is elegendő.

Reméljük, hogy a mostani idők fejlődésének gyorsabb tempója elő fogja idézni azt, hogy a szocializmus többi tévedéseinek felismeréséhez nem fog újabb hét évtized kelleni.

És reméljük, hogy a tanulságokat *minden oldalon* megszívvelve, sikerülni fog az ellentéteket letompítani s az egyébként egészen természetes és soha meg nem szűnő gazdasági harcot normális keretek közé szorítani.

Huszonnyolc vendvidéki községet visszacsatolnak

A legnagyobb határkiigazítási eredmény

Nagykanizsa, jan. 7. A Délvidéken működő határkiigazító bizottság a Lendva folyó melletti munkálatokat befejezván, most hirdette ki a határkiigazításra vonatkozó döntését, amely az egész környéken a hazafias vendlakosság körében leirhatatlan örömet keltett.

A határkiigazító bizottság egyhangu határozattal, — természetes, hogy ebben a szerb megbízott nem vett részt, — az ország határát a Lendva folyótól számítottan mintegy 800 méterrel mélyebben állapította meg Jugoszlávia felől és így Zala és Vasvármegyének mintegy 28 községe kerül vissza Magyarországhoz.

Ez a legnagyobb eredmény, amelyet eddig határkiigazításnál Magyarország javára elértünk. A visszacsatolandó községek között van Alsólendva is, amely gécpontja volt a vendvidéknek és mindig erős bástyája volt a magyar kultúrának. A visszaitélt községek

lakossága teljesen magyar és éppen ezért az ettől a területtől délre lakó magyar érzelmi vendek között ez elégedetlenséget keltett, mert ők is minden áron visszaakarnak kerülni Magyarországhoz. Azt kívánják, hogy a *Mura folyónál is rendelje el a népszavazást az antant, mert ők a megtartandó népszavazáson demonstrálni akarnak Magyarországhoz való ragaszkodásuk mellett*.

A határkiigazító bizottság pár nappal ezelőtt Nagykanizsára érkezett és január 25-én folytatja működését a Nagykanizsától Letenyéig terjedő területen. Így a Dráva melletti kiigazítás csak ezután fog következni. A lakosság a legnagyobb bizalommal várja a határkiigazító bizottság működését, mert reméli, hogy a bizottság látva a lakosság hangulatát, itt is meg fogja változtatni az eddigi határvonalat és nagyobb területet fog Magyarország javára megítélni.

Az általános forgalmi adó lerovása

Lánczy Gyula miniszteri tanácsos, m. kir. pénzügyigazgató az általános forgalmi adó alá eső személyek, egyéni és társas cégek, egyesületek, társulatok, társaságok, közkereseti, betéti társaságok, részvénytársaságok és szövetkezetek összeírása és nyilvántartásba vétele, valamint az általános forgalmi adó lerovása tárgyában hirdetményt bocsátott ki.

Az általános forgalmi adókötelesek a „Bejelentő-lapokat” a törvényes következmények terhe alatt a városi adóhivatal, illetve községi előljárásnál záros határidő alatt bejelenteni tartoznak. Minthogy azonban ezen köteleességét még nagyon sok adózó nem teljesítette, emellett a pénzügyigazgatóság újból felhívja mindazokat, akik ebbeli köteleességüket teljesíteni elmulasztották, hogy a „Bejelentő-lapok” különbeni érzékeny pénzbírság terhe alatt 1922. évi január hó 15-ig okvetlenül nyújtsák be.

Elrendeli, hogy mindazok akik az általános forgalmi adónak készpénzfizetés útján való lerovására engedélyt *nem nyertek* s így azt bélyegjeggyel tartoznak leróni, a m. kir. pénzügyigazgatóság által megállapított és közhírré tett időponttól kezdődőleg kötelesek: a) büntetés terhe alatt az utasítás 86. §-ában előírt könyveket az ugyanott szabályozott módon vezetni; b) törvényes következmények terhe alatt az általános forgalmi adót az utasítás 68. és 69. §-ában előírt rendelkezések szigorú betartása mellett leróni; c) törvényes következmények terhe alatt az e célra küldött hivatalos ellenőrző közegek közbenjötté mellett az általános forgalmi adót 1921. évi

szeptember hó 1-5-é napjáiig visszamenőleg pótlólag bélyegjegyekben leróni.

Azok az adókötelesek pedig, akik az általános forgalmi adónak *készpénzben* való befizetésére nyertek engedélyt, az 1921. évi szeptember hó 1-től 1921. évi december 31-ig terjedő első adókiutási időszakban befolyt nyersbevételek után járó általános forgalmi adójukat a megjelölt adókiutási időszak elteltétől számított 15 napon belül, vagyis legkésőbb 1922. évi január hó 16-éig az utasítás 70. §-ában előírt és 71. §-ában szabályozott módon kitöltött adóbevallási iv benyújtásával egyidejűleg az m. kir. állampénztárnál befizetni tartoznak, valamint a további befizetéseket — hacsak a pénzügyi hatóság erre nézve egyes esetekben nem határoz — naptári negyedévenként, annak elteltétől számított 15 napon belül az adóbevallási iv benyújtása kapcsán teljesítsék.

Amennyiben azonban valamely város, vagy község a pénzügyi hatóság engedélye folytán az utasítás 71. §-a alapján az általános forgalmi adó kezelésénél és ellenőrzésénél közreműködik, az illető város, vagy község által megjelölt pénztárnál kell befizetni, illetve benyújtani.

Szabályszerű vallomás benyújtása mellett mindazok kötelesek a fenti határidő alatt az általános forgalmi adót befizetni készpénzben, akik üzleti könyvek vezetésére vannak kötelezve.

— Csehek a be nem vonult katonák ellen. Prágából jelentik: A pilseni hadosztály bíróság megkezdte a tárgyalást 300 katonára ellen, akik a mozgósításkor nem vonultak be.

A hortobágyi állattenyésztés

Debrecen város hortobágyi intéző bizottsága pénteken délután *Talay Zoltán dr. tb.* tanácsnok elnöklété alatt ülést tartott, melyen a hortobágyi állattenyésztést közelebbről érintő ügyeket tárgyalták le.

A folyó ügyek után a bizottság kimondotta, hogy javaslatba hozza a tanácsnak a Hortobágyon szervezendő III. állatorvosi állás szervezését.

A Gazdasági Egyesület javaslatára a bizottság előterjeszti a tanácsnak, hogy hívja fel az érdekelt gazdákat a pásztorkönyv használatára és hogy észrevételeiket és az esetleges rendellenességeket ebbe a pásztorkönyvbe vezessék be. Ugyancsak a Gazdasági Egyesület javaslatára a bizottság elhatározta, hogy pártolólágg terjeszti elő a tanácsnak a gazdák azon óhaját, miszerint a Hortobágy felett csupán csak a város és a legeltető gazdák diszponáljanak.

A bizottság elhatározta, hogy megkeresi a városi tanácsot a cifra gulya felállítására tárgyában, ugyancsak az irányban is, hogy a Hortobágyon levő rossz kutak kijavítására megfelelő hitelt engedélyezzen. Javasolják, hogy az ökörcsordánál a régi rendszer állíttassék vissza, mely szerint az ökörcsorda a legeltetési idő alatt két csoportban legeljen.

A bizottság javasolja a tanácsnak, hogy a kétéves csődörök csak a csődörménésben legyenek legeltethetők és hogy a renyhe ménésben tartott kancák a cifra ménésben teljessének.

Ezzel szemben elhatározták, hogy a IV. cíframénés felállítására tárgyában előterjesztést tesznek, nemkülönben az irányban is, hogy a sertésrendés a Hortobágy-folyó mentén legeltessék, lehetőleg nem oly zsufoltan mint eddig, hanem kisebb kondákra osztva.

Apróbb ügyek letárgyalása után az ülés kevéssel 7 óra előtt véget ért.

Terjed az influenzajárvány

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy az influenza napról napra szedi áldozatait. Azóta sajnos, a járványszerű megbetegedések száma egyre nagyobb és nagyobb. De nemcsak a betegek száma szaporodott, hanem az influenza tüdőgyulladások okozta halálesetek száma is megnőtt úgy, hogy ma már az influenza tüdőgyulladásban elhaltak száma 16-ra emelkedett.

Az egész városban csak azt hallja az ember, hogy ez is, az is, életerős emberek esnek ágyának a kegyetlen betegség következtében. Egyes családok házáknál valóságos kis szanatóriumok keletkeztek az influenza betegekről.

Az orvosok panaszkodnak, hogy annyi a betegük, hogy nem győzik azokat naponta végigjárni.

A már-már szünőben volt vörheny is újra szedi áldozatait. Ebben az évben 5 vörhenyes haláleset történt.

Hatóságilag megállapított óvintézkedések azonban mind máig nem történtek. Pedig a nagyszámú megbetegedésekre való tekintettel ajánlatos volna, ha a hatóság felhívna a város lakosságát a járvány elleni védekezésre s maga is intézkednék a mulatozások korlátozása iránt, mert a tömeges együttlét terjesztője a legtöbb járványnak.

— **Az olasz és bolgár alattvalók ipar-
engedélye.** Minthogy Olaszország és Bulgária kormányai a magyar állampolgárokat az ipar-
üzés megkezdése és folytatása tekintetében saját állampolgáraikkal egyenlő elbánásban részesítik, a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a két állam polgárai részére ipar-
igazolvány, illetve iparengedély, hatósági engedély a magyar állampolgárok részére megkívánt előfeltételek fennforgása esetén szabályszerűen kiszolgáltassék.

Elfogták a Füstös-cég betörőjét

A Dalmy-féle betörést is ő követte el

Megírta a *Hajdúföld* azt a vakmerő betöréses lopást, amit a múlt év december hó elején követtek el Füstös Dezső Egyháztéri kézimunka üzletében. A tettes a pincén keresztül jutott be az üzletbe s ugyancsak a pincén át vitte el az összeszedett holmit.

A házbeliékké láttak ugyan egy ismeretlen embert estefelé a házban járni, de pontos személyleírását nem tudták adni a betörőről s így a nyomozás munkája igen meg volt nehezítve. Majdnem két hónapig tartó erélyes nyomozás után tegnapielőtt végre kézrekerült a tettes. *A budapesti államrendőrség fogta el a fővárosban Kertész Árpád 27 éves, intelligens, jó családból származó kereskedőjét személyében.* Az elfogott betörőt Rózsa István detektív a tegnapi nap folyamán Debrecenbe lehozta.

A leszakadt gomb

A nyomozás munkáját igen megnehezítette az a körülmény, hogy a rendőrségnek csak egy pozitív nyom állott rendelkezésére: egy leszakadt mellénygomb. Ehhez a gombhoz kellett megvárni a ruhát. A rendőrség által nyomban a cég feljelentése után elrendelt országos nyomozás aránylag rövid idő alatt sikerre vezetett. Amikor Kertészt elfogták, töredelmesen mindent bevallott. Vallomásában előadta, hogy a Füstös kézimunka üzletnél azért tört be, mert tudta, hogy a konfekció cikkek könnyen és nagy áron értékesíthetők. Hogy a helyzettől tisztában legyen, *elment az üzletbe cipőszínt vasárolni* s az üzlethelyiségben észrevette, hogy a vasredőny és az üzlet üvegajtaja között a külső helyén pinceablak van, ami könnyen szétszedhető gyenge ráccsal volt csak elítva.

Estefelé elrejtőzött tehát a pincében s amikor a ház már elcsendesedett, hozzáfogott munkájához. A rácsot szétfeszítette s az így szabadá tett pincenyíláson át az üzletbe mászott. Amint a szűk lyukon át hasoncsuszva felhúzódott, mellényéről lepattant az áruló gomb, amit a sötétben természetesen nem vett észre. A nyíláson át lehajigálta a rablott holmit a pincébe s mikor már egy utazótáskára való megtelt, visszamászott a pincébe. Ott gyertyát gyújtott és szépen bepakoit mindent.

A földre hányt holminak egyrészt otthagya, mert nem fért el mind az utazótáskájában. Átkulccsal nyitotta ki egy pinceajtót, mint a kaput s kényelmesen elisélt a Bikaszállodáig, ahol kocsiába ült, kihajtatott az álmásra s még az éjjeli vonattal a fővárosba utazott.

Utközben észrevette, hogy mellényéről leszakadt az egyik gomb. Ijedtében leszedte az összes gombokat s másokat varrt fel helyettük. De így is árulója volt a friss céna varrás és a leszakadt gomb színe.

A tettesnél megtalálták a rablott holmi egy részét, a többit a Teleky-téren már értékesítette. Vallomása szerint este 6 órakor ment be a pincébe s 9 órakor fogott hozzá a rács szétfeszítéséhez. Egy óra alatt mindennel végzett s a 11 órás vonattal már el is utazott.

Dalmyéknál még is reggelizett

Érdekesebb módon követte el első betörését Dalmy Tibor százados Arany János-utca 3. szám alatti lakásában a múlt év szeptember elején. Bement a házba és a házbeliéktől kérdezősködött Dalmyék felől. Mondták neki, hogy Dalmy Tibor még orosz fogságban van s felesége egy nyaralóban lakik, ahonnan csak naponta rövid időre szokott bejönni lakásába a déli órákban.

A betörő, amint ezt a kedvező felvilágosítást kapta felment a ház padlására s ott egy éjjelen rejtőzött. Másnap reggel felfedezett egy lejáró lépcsőt, ami a Dalmyék lakásába vezetett. Miután éhes volt, egyenesen az éléskamrába ment s ott sonkát, kolbászt és kenyeret evett, majd talált a szobában snapszot is és finom szivarokat. A jóízűen elköltött reggelizés után sorban kifeszítette a szekrényeket, asztalfókokat s két utazó kosarat

telerakott ruhaneművel, ékszerrel. Többek közt 24 személyre való ezüst evőkészletet is becsomagolt egy külön kofferbe.

Azután átkulccsal kinyitotta a lakást, a két kosarat és a koffert a kapu alá vitte, intett a szomszédos flaker-állomás egyik kocsisának s mint utas ember, elegánsan távozott. Egy kissé mégis zavarban lehetett, mert a koffert az ezütneművel a kapu alatt felejtette. Az ékszereket s a ruhaneműt Budapesten értékesítette s eddig csupán egy ezüst tal került meg. Ugy látszik, hogy az orgazdak siettek az arany- és ezüst dolgokat beolvasztani. A kár 300.000 korona.

A bérkocsisok nem emlékeznek semmire

A tettes vallomása szerint mindkét esetben bérkocsin távozott. Annak idején kihallgatták az összes debreceni bérkocsisokat, de egyik sem tett jelentést az esetről. Furcsa, hogy a bérkocsisoknak ilyen rossz emlékező tehetségük van.

Baromfiállítás a városban

A városház udvara tegnap egész napon át szokatlanul élénk volt. Ezt az élénkséget a Keletmagyarországi Baromfi- és Galambtenyésztők Egyesülete által rendezett nagyszabású baromfiállítás okozta, mely tegnap délelőtt az egyesület előzetes diszközgyűlésével nyitott meg.

Az egyesület tagjain kívül ezen a közgyűlésen megjelent Debrecen gazdatársadalmának színe-java; *Szentgyörgyi* Lajos tábornok, *Surgóth* Jenő gazdasági főfelügyelő, *Jóna* István, a Gazdasági Egyesület elnöke, *Piszkey* Árpád ny. százados, a város részéről *Talay* Zoltán dr. tb. tanácsnok és még számosan. A diszközgyűlés után a megjelentek a volt nyomdahelyiség termeibe vonultak, ahol a kiállítás van.

Már messziről élénk kukorékolás, dörrögés, hápogás, gágogás, turbékolás és éles kanarifütty fogadja az érkezőt, úgy hogy egy pompás baromfi udvarban képzelet magát a hatalmas terembe belépő.

Az egyes kiállított állatok faj szerint sorakoznak. A bejáratnál hatalmas pettyes és kendermagos tyukok és kakasok kevélykednek. Kiválik közülök egy hatalmas Plymouth-kakas, míg a tyukok közül a sárga orpingtonok. Nagy csoport bámulja a valóban érdekes és látványos emdeni ludakat, melyeket *Csarka* Mihalné állított ki.

Odébb egész sereg galamb, három csoportban; ugymint diszgalambok, husosgalambok és postagalambok. Az utóbbiaknak lábain egy kis piéhsövecske van, ebben helyezik el a postát.

A galambok iránt igen nagy az érdeklődés, de valóban páratlanul szép példányok is bugnak-turbékolnak a ketrecekben. Figyelemre méltók főként a golyvás és a pavafarku galambok.

Hátrább hatalmas madárcsattogás: emeletesházszerű kalitkában vidám és kedves kanári madarak csattognak. A sok aprójószág zürzavaros hangoskodástól kísérve érni el újra a kijáratához, melyet nem szívesen hagy el a látogató, oly pompás látványban van része.

A kiállított és díjat nyert állatok tulajdonosai értesülésünk szerint visszaadták a díjakat az egyesületi pénztáralap javára.

A kiállítás valóban fényes és erkölcsi sikert jelent a még csak pár hónap óta fentálló egyesületnek, amely ezzel tanujelét adta annak, hogy az egyesület célképes, szilárd alapokon halad a kitűzött célja felé. A kiállítás ma egész nap nyitva marad.

— **Az egyetemi könyvtár köteles példányai.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a város tartozik hivatalos kiadványaiból egy-egy példányt a debreceni tudomány egyetem könyvtára részére is megküldeni.

LEGNEMESEBB anyagokból készül a Pyram cipőkrém.

NAPI HIREK

Vasárnapi istentiszteletek

A rom. kath. templomban, vasárnap január 7-én, fél 7, három egyed 11 és fél 12 órakor csendes sz. misek. 10 órakor nagymise, utána szent beszéd, — Delután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor szent beszéd, utána Szűz Mária ájtatosság.

— **Bernolák miniszter Debrecenben.** Bernolák Nándor népjóléti miniszter ma délután 2 órakor érkezik meg, hogy beszámolóját megtartsa. A miniszter kívánságára a hivatalos fogadtatás az állomásnál elmarad. A beszámoló a Bika disztermében délután 3 órakor veszi kezdetét. A miniszter fontos politikai elfoglaltságára való tekintettel már vasárnap éjjel visszautazik Budapestre. A népjóléti miniszter kíséretében valószínűleg Legeza Pál, Oláh Dániel, Szabó József, Szabó Zoltán, Birta József és Usetty Ferenc nemzetgyűlési képviselők is lejönnek a beszámolóra.

— **A főispán beteg.** Miskolczi Lajos főispán, aki néhány nappal ezelőtt meghült, influenzában ágyban fekvő beteg. A főispán betegsége könnyebb kimenetelű láztalan influenza ugyan, mégis orvosa tanácsára még ma sem hagyhatja el az ágyát. Itt említjük meg, hogy Csóka Sámuel h. polgármester és Balta Zsuzsanna püspök is influenzában ágyban fekvő betegek.

— **Debrecen város Sopron diszközgyűlésén.** Sopron város és Sopron vármegye törvényhatósági bizottságai tegnap átiratot intéztek Debrecen város törvényhatóságához. Az átiratban meghívják a várost arra a január 10-én tartandó diszközgyűlésre, melyet abból az alkalomból tart a két törvényhatóság, hogy Sopron és vidéke magyar maradt. A meghívásra vonatkozólag a városi tanács tegnap délelőtt 10 órakor rendkívüli ülésben tárgyalt és úgy határozott, hogy a soproniak diszközgyűlésén a város képviseltetni fogja magát. Megbizta tehát evégből Medgyaszay Miklós árvaszéki elnököt, hogy utazzék Sopronba és a soproni törvényhatóságok diszközgyűlésén Debrecen város képviselőjében jelenjen meg. Medgyaszay Miklós a ma déli vonattal utazik Sopronba, ahol diszmagyarban méltón képviseli majd a kalvinista Rómat a „fidelissima civitas“, a leghűbb város örömnepén.

— **Beszámoló Hajduböszörményben.** A hajduböszörményi választókerület nemzetgyűlési képviselője, dr. tasnádi Kovács József vasárnap délelőtt 10 órakor tartja beszámolóját Hajduböszörményben a Bocskay szobor előtt. A beszámoló iránt általános az érdeklődés, mert a képviselő indokolni fogja a Friedrich-pártból való kiválását és kíséretében lesz Budaváry László nemzetgyűlési képviselő is, aki a zsidókérdésben a legradikálisabb álláspontot képviseli a nemzetgyűlésen. A beszámoló keretében tartja meg gyűlését az ébredő magyarok egyesületének hajduböszörményi csoportja is. Vízkereszt napján Hajdudorogon tartott beszámolót dr. tasnádi Kovács József, ahol is a választók nagy lelkesedéssel szavaztak bizalmat neki.

— **Kaszinó-bál.** Évek hosszú sora óta először nyitja meg teremt Debrecen város legelőkelőbb társasköre a fesztelen jókedvnek. E hó 21-én, szombaton a kaszinó saját helyiségében zártkörű táncestélyt rendez, melynek tiszta jövedelmét, valamint az összes felülfizetéseket jótékony célra fordítja.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A városi előjáróság vezetője értesíti a város közönségét, hogy a vasárnapi munkaszünet tárgyában kiadott 32.561—1921. E. számú véghatározat kizárólag a debreceni ipartársulat utján kérelmező üzletekre vonatkozik, tehát a dohánygyári, mészáros, hentes, fűszer, csemege, élelmiszer, szatócstb. üzletekre a teljes vasárnapi munkaszünet elrendelve nincsen.

— **Az ÉME III. kerületi alcsoportja** választmányi tagjai január 8-án (vasárnap) d. u. 5 órakor az Egyház-tér 13. sz. alatti klubhelyiségében fontos ügyek megtárgyalására barátságos összejövetelt tartanak. Akik meghívót esetleg nem kaptak szíveskedjenek a fentieket tudomásul venni. Az összes választmányi tagok feltétlenül és pontos megjelölését ez uton is kéri a vezetőség.

— **Rubinek Gyula állapota súlyos.** Budapestről jelentik: Rubinek Gyula állapotában tegnap rosszabbodás állott be, úgy hogy orvosai a katasztrófa beálltától tartanak. A nagybeteg iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Hogy-léte felől ma is tudakozódott a Kormányzó, a miniszterelnök és a politikai élet vezetői tagjai. Az ország minden részéből, még a megszállott területekről is sokan érdeklődnek Rubinek állapotáról.

— **Debrecen város mint virilis.** Debrecen városnak Sámson község határában van a Savóskuti erdő-birtoka. Ezen a címen Debrecen város Sámson községben, mint legtöbb adót fizető virilis szerepel. Orosz Sándor főszolgabíró most erről értesítette a várost, egyben felkérte, jelölje meg a tanács, hogy a legtöbb adót fizető bizottsági tagsági jogát Sámson községben ki által kívánja gyakorolni. A városi tanács dr. Magoss György tiszti főügyészt bízta meg a virilisi jogának gyakorlásával.

NAPIREND

Vasárnap 1922 január 8

Prot.: Szörény. Kath.: Sevevin.

A Nap két 7 ó. 45. Nyug. 4 ó. 20.

Rendőrség: Ság Lajos rendőrfőkapitány fogad 11—12-ig. — Központi ügyeletés: Dr. Eördögh László rendőrfogalmazó.

Csokonai-színház: Délután 3 órai kezdettel: A kodus diák, nagyoperett 3 felvonásban. Este fél 8 órai kezdettel: Szilveszter, operett 3 felvonásban.

Városi múzeum: Nyitva délelőtt 10—12-ig, d. u. 4—7-ig.

Városi képtár: Nyitva délelőtt 10—12-ig.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10—12-ig.

Előadások, gyűlések, mulatságok: Dr. Darkó Jenő előadása az Iparos-körben délelőtt 11 órakor. A Jót-könyv Nőegylet tea délután d. u. 4 órakor a Bika kávéházban. Dr. Bernolák Nándor miniszter politikai beszámolója a Bika szálló nagytermében délután 3 órakor. Árcos bál este 8 ó. a Royalban. Szakelőadás a Gazdasági Egyesületben d. e. 11 órakor.

Az Országos Galamb- és Baromfi-tenyésztő Egylet kiállítása a városházán nyitva egész nap.

Hétfő 1922 január 9

Prot.: Marcel. Kath.: Julián vt.

A Nap két 4 ó. 46. Nyug. 4 ó. 23

Városháza: D. e. 9 órakor tanácsülés.

Megyeháza: D. e. 10 órakor a közigazgatási bizottság ülése.

Rendőrség: Ság Lajos rendőrfőkapitány fogad 10—12-ig. — Központi ügyeletés: Dr. Greekö Sándor rendőrfogalmazó.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel: A negyven éves asszony, szimű 4 felv.

A közművelődési könyvtár: Nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 4—7-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig.

A Gazdasági Egylet választmányi ülése délután 4 órakor.

— **Csaba-bál.** Az orvoskari „Csaba“ bajtársi egyesület f. hó 28-án este 9 órai kezdettel tartja szigorúan zártkörű első bálját Debrecenben, az „Arany Bika“ összes helyiségeiben. A bál sikerén a száz tagu rendezőség élén dr. Hüttl Tivadár egyetemi tanár fáradozik. Meghívókat előjegyezni lehet a „Csaba“ bajtársi egyesület hivatalos helyiségében (Simonyi-ut 16/c. I. em. Tisza István internátus) naponként 12—1 óráig.

— **Újabb tuszszállítmány.** A m. kir. külügyminiszterium hivatalos értesítést kapott, hogy e hó 6-án 131 magyar tusz indult utnak Rigából hazafelé. Ezek között vannak 48-an Tomskból, 55-en Novonikolajevszkából és 15-en a moszkvai andronovszki taborból.

— **Vallásos estély.** F. hó 8-án délután 5 órakor a nyilast-lepi elemi iskolában vallásos estély lesz, bibiamagyarazattal, énekszámokkal és szavalelekkel. Bibliát magyaráz Uray Sándor lelkész.

— **Törvényvel egyező nevet adnak a közigazgatási funkcionáriusoknak.** Debrecen városnak sok alkalmazottja nem részesülhet az állam terhére drágasági és rendkívüli segélyben, valamint természetbeni ellátásban, mert az általuk betöltött állás elnevezése nem egyezik a városi törvényben felsorolt állások elnevezésével. Ilyenek például a közigazgatási gyakornok, szegényházi gondnok, mátai biztos, szegényügyi biztos. Annak ellenére, hogy ezek közigazgatási teendőket végeznek, az állam mégsem ismeri el őket közigazgatási teendőket végzőknek, mert ilyen elnevezéseket a törvény nem ismer. Ennek fogva egyfelől, hogy a város ezeknek segélye és pótléka terhétől szabaduljon, másfelől pedig, hogy ezek az alkalmazottak is bekapcsolódjanak a természetbeni ellátást élvezők névjegyzékébe, az a gondolat merült fel egy közelműlt tanácsülésben, hogy ezeknek az állásoknak elnevezéseit úgy kellene megváltoztatni, hogy az egyezzen a törvényben megnevezett állások címével. Az ügy a januári közgyűlés elé kerül és véglegesen akkor döntenek a kérdésben.

— **Felvétel a Tisza István internátusba.** A Debreceni m. kir. Tisza István Egyetemi Internátusba az 1921—22 tanév II. felében való felvételért szóló hiteles indexmásolattal és a szülők vagyoni viszonyait feltüntető hatósági bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények, a felügyelő bizottsághoz címezve, 1922 január hó 20-ig nyújthatók be a debreceni egyetem rektorjának hivatalánál. Lakás, fűtés, világítás, reggeli, ebéd, vacsora ellátásért havi 800 korona fizetendő, Agyneműt köteles mindenki magával hozni.

— **A kereskedő ifjak táncmulatsága.** Nagy sikerrel végződött az a kitűnően rendezett táncestély, amelyet a kereskedő ifjuság a Bika szálló nagytermében tegnap este tartott. A hatalmas Bika diszterem kereskedőtársadalmunk legjavával teit meg. A jókedvű fiatalság Rác Laci muzsikája mellett éjjel utánig maradt együtt. A táncestély úgy erkölcsileg, mint anyagilag igen jól sikerült.

— **A ker. női tábor** tagjaival tudatjuk, hogy dr. Bernolák Nándor népjóléti miniszter neje társaságában ma, vasárnap délután 2 órakor érkezik Debrecenbe. A vezetőség felkéri a tábor tagjait, hogy úgy a vasutnál a fogadtatáskor, mint 3 órakor a Bikában tartandó képviselői beszámolón mindnyájan jelenjenek meg.

— **A püspökladányi Hadróá mulatsága.** A Hadrókkantak, hadiözvegyek és hadiárva nemzeti szövetségének püspökladányi fiókja 1922 évi január hó 14-én a Rakóczi-szálloda nagytermében a helybeli hadiökök, hadiözvegyek és hadiárva javára táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást rendez. Az est műsora a következő: 1. Beszéd. Tartja Huszár Endre százados tábori lelkész, hadiökök. 2. Liália. Operaréztlet Bizettől, éneklék Jánossy Antal és Markovits István, zongorán kíséri Csenky Imre. 3. Táncgyűzeleg. Előadják Rác Ilonka, Szabó Etelka, Györi Agnes, Varga Ilonka, Csáthi Juliska, Nádházi Zsófia, Szabó Róza, Daróczi Mariska, Szabó Margit. 4. A fürdőorvos. Itt: Karinthy Fügyes. Személyek: A beteg—Csutoros Átilla, a felesége—Juhász Ilonka, a doktor—Balogh Elemér. 5. Csárdajelenet Hubaytól. Hegedűn előadja Fekete Kálmán tanár, zongorán kíséri Csenky Imre. 6. Élet vagy halál. Költemény Petőfi Sándortól, szava ja Markovits Margit. 7. Népdalokat énekel Mikola Gyula, zongorán kíséri Borbély Lajosné.

— **Az Éme teadélutánja.** Igen jól sikerült teadélután rendezett tegnap az Éme egyháztéri klubhelyiségében. A családi jellegű összejövetelen az Éme zenekara is részt vett. A jól sikerült hangulatos teadélután a késő esti órákban ért véget.

— **Jószívű emberek figyelembe.** Egy szerencsétlen anya, kinek férje hónapok óta beteg, nagy nyomorban szenved gyermekével. Kéri a nemesszívű emberek támogatását, akár élelmi, akár pénzübeli adományait. József kir. herceg-utca 8. szám, pincelakás. Petrik József.

— **Pásztorfogadás.** A híres hortobágyi pásztorok felfogadása ma lesz. A városgazda hivatalban ma délután 2 órakor tartják meg a szokásos magyar debreceni pásztor szertartásokkal egybekötve. Az áldomások azonban alighanem elmaradnak.

— **Gazdasági kapcsolat az elszakított részekkel.** A törvény, mint ismeretes, elrendeli, hogy köztisztviseltek ipari szükségletei a magyar ipar révén fedezendők. A köztisztviselteknek azonban oly szükségletei is merülnek fel, melyeket Csonkamagyarországon nem állítanak elő. Miután nemcsak gazdasági, hanem politikai érdekek is fűződnek ahhoz, hogy az elszakított területeknek az anyaországgal való kapcsolata fenn maradjon, ennél fogva a kormány megengedte, hogy ilyen esetekben, amennyiben a szükséglet Csonkamagyarországon be nem szerorzhető, az elszakított területeken fekvő ipartelemek gyártmányai vétessenek figyelembe. Ilyenkor azonban a kereskedelemügyi miniszter felhatalmazása kikérendő.

— **A Jótékony négyzet mai teadótánjára** lázasan folynak az előkészületek. A műsor számai egyik jobb a másiknál. **Ferency Irma** a remekhangú énekesnő, aki most aratott nagy sikert a szerepében, gyönyörű dalokat fog énekelni. **Tomcsányi Elvika** rendkívül ügyesen adja elő az ő kis apróságait énekében. **Tárnok Mimi** szépen táncol egy waltzvariációt. **Halmos mérnök** régi magyar dalokat fog játszani a Magyar zenekarával. Négy bájos kis leány, u. m.: **Tóth Pirike**, mint Pierette táncol egy bohóctáncot, **Timár Manczi** bravurosán hegedül és énekel. **Pulszki Kató** és **Nemes Juci** egy páros magyar táncot lejtének pompásan és ezt mind esekély 20 koronáért élvezheti a közönség remek uszonnával. Tisztelettel kéri a rendezőség azokat az urleányokat, akik szívesek voltak a felszolgálat elvállalni, hogy ma délután 3 órakor a Bika kávéházban pontosan jelenjenek meg. Akik szívesek voltak ételműveket adományozni, szintén ma délután 3 órakor kéretnek azt a Bika kávéházba felküldeni. Kezdeté délután 4 órakor.

— **A DTE bálja.** Tegnap este rendezte meg a DTE szokásos sportbálját a Royal szállóban s a kitünően sikerült estély a régi DTE-bálokra emlékeztető vidám hangulatban folyt le. A hatalmas bálterem egészen megtelt közönséggel, mely Magyar Imre muzsikája mellett késő éjjelutáni órákig táncolt, kellemes emlékekkel távozva az atléta-báiból. A négyest 200 pár táncolta, igen sikerült rendezésben.

— **A zsákmányolt javak bejelentése.** A trianoni békeszerződés 168-ik és 175-ik cikke értelmében a Magyarország és szövetségesei által a világháború folyamán megszállva tartott területekről zsákmányolt összes ingó javak, továbbá ugyanezen békeszerződés 176-ik cikke értelmében a Magyarországról levált területekről az államnak, vagy tartományoknak, községeknek, egyházaknak, vagy egyéb köz-, vagy magánintézményeknek, így a kórházaknak is tulajdonából elhozott és az említett békeszerződés 175-ik cikkében felsorolt hivatalos iratok, okmányok, régiségek, amelyek könyvészeti anyagok és tárgyak, amennyiben azok Magyarország területén vannak, a szövetséges és társult hatalmaknak természetben visszaadandók. Ennél fogva a m. kir. kormány a Budapesti Közlöny 1921. évi dec. 31-én megjelent rendeletben elrendelte ezeknek az iratoknak, illetve tárgyaknak bejelentését és zár alá vételét. Az idevonatkozó bejelentés az elsőfokú közigazgatási hatóságnál, Budapesten a kerületi előjáróságoknál, az ott rendelkezésre álló bejelentési űrlapokon folyó hó 31-ig okvetlenül megteendő. Aki az ezirányú bejelentési kötelezettségének eleget nem tesz, hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 korona pénzbüntetéssel büntethető.

— **Meteor mozgóban** vasárnap a Modern Herkules kerül bemutatásra. Egy atléta kalandjai 6 felv. Magnussal a főszerepben.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, ismerősök, jó barátok, nemkülönben a hentes szakosztály és a gazdatársadalom mélyen tisztelt tagjai, kik felejtethetetlen jó férjem, illetve édesapánk temetésén megjelenésükkel s vigasztaló szavaikkal mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton is hálás köszönetünket. *Özv. Nagy Lajosné és gyermekei.*

— **Husfűstölés** pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

— **Álarcosbál a Royalban** e hó 8-án, farsang első vasárnapján. Kezdeté délután 4 órakor. Belépő-díj 23 korona és a vigalmi adó.

— **Mégis lesz Libabiztosító Intézet.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy **Vén János** és **Nagy Andrásné** között némi nézeteltérések merültek fel egy Libabiztosító Intézet felállításáról. Vén János, aki menekült gazdasági tiszt, most annak közlésére kérte fel szerkesztőségünket, hogy a Libabiztosító Intézetben való társulásba Nagyné belement, később azonban, azzal az indoklással, hogy nem akarja nyilvánosságra hozni, mennyi pénze van és nem akar vagyonvaltságot fizetni, az üzletet lemondta. Ezzel Vén szerint neki tetemes kárt okozott a háromhetes halasztással: különben pedig Nagyné a rendőrség állítólagos igényeivel polgári perre utasította. A libabiztosító intézet terve, ami komoly üzlet, így nem esett kutba s mégis csak megvalósul.

— **Országos pótvásár Földes községben.** A kerületi kereskedelmi és iparkamara ezúton közli érdekeltisével, hogy Földesen január hó 12-én, szerdán országos pótvásár lesz.

— **Volt hadifoglyok a turáni eszméért.** A Magyarországi Turán Szövetség kéri azon hadifoglyokat, akik fogságuk idején turáni testvéreinkkel érintkeztek, szíveskedjenek nevüket és lakhelyüket a szövetséggel: Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 14. I. emelet, pontosan közölni. A szövetség kimerítő kérdőívet küld minden jelentkezőnek, amelynek alapján miután közölhetik, amit a szövetség fontosnak tart. A szövetség, amely, a testvér rokonainkkal való gazdasági és szellemi kapcsolatban látja a magyarság egyik legnagyobb biztosítékát, tiszta képet akar alkotni az ottani helyzetéről. Bizik abban, hogy egyik volt hadifoglyunk sem fogja a csekély, de nagyfontosságú munkát megtagadni. A felhívás eddig is igen lelkes visszhangra talált és volt hadifoglyok honfitársaink igen becses és bőséges anyagot bocsátottak rendelkezésre, amely anyagot kiegészíteni kívánják, hogy nagy nemzeti érdekből minél előbb feldolgozható legyen.

— **A román iredenta történetét** fogja ismertetni dr. **Darkó Jenő** a Székely Társaság elnöke ma, vasárnap délelőtt 11 órakor az Iparoskör dísztermében (Simonyi-utca 1c II. em.) tartandó matiné. Közönségünk előtt csak kevés ismeretes az az évszázados tervszerű aknamunka, mellyel a románok a mai Nagyrománia megvalósulását előkészítették s ezért az előadás, mely sok új részletet fog feltárni, különösebb érdeklődésre tarthat számot. A matiné szerepelni fog az Iparos Dalegyelet énekkara, az Egyetértés nagyzenekara és több működvelő tagja, továbbá cigányzenekar.

— **A Keresztény Nemzeti Liga** debreceni osztálya hétfőn, január 9-én, délután 6 órakor a városházán, a közgyűlési terem melletti szobában (polgármesteri iktatóhivatal) rendes havi választmányi ülést tart. Külön meghívókat ezúttal nem küldünk szét. — Dr. **Pórszász Károly** főtitkár.

— **Alföldy Károly** tánciskolájában január hó 16-án új tanfolyam kezdődik. Beiratkozások Péterfia-u. 2. sz.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva** választmányi ülése f. hó 9-én hétfőn délután 6 órakor a városháza kistanács-termében.

Kis ház jókarban, 950
□ 61 telekkel
□ konyhakertnek
kiválóan alkalmas fekete agyagföld eladó.
Nemes-utca 7. szám (Tócs kert).
Ertekezhetni „Hajdúföld” szerkesztőségében
délután 6 órakor.

A legcélravezetőbb
alkalmi ajándékokat
AZ
APOLLO
divatáruházban
veheti meg
a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.
Das választék férfi és női ruhaszérvetekben, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női fűzők, a legújabb kivitelben, flanellek, vásznak és zafírek nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Elmaradt a közigazgatási bizottság ülése.** **Miskolczi Lajos** főispán betegsége révén tekintettel Debrecen város közigazgatási bizottságának tegnap délután 3 órára kitűzött ülése elmaradt. A város közigazgatási bizottságának ülése csak 14-én, szombaton délután 3 órakor lesz megtartva.

— **Ügyvédek értekezlete.** Dr. **Körösi Kálmán** kamarai elnök felkéri a debreceni ügyvédi kar tagjait, hogy a forgalmi adó tárgyában a Kamara helyiségében 1922. évi január hó 11-ik napján (szerdán) délután 5 órakor tartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek.

— **A Városi Képtár** (Füvészkert-utca 2.) 1921. évi forgalma 9173 egységre emelkedett az előző évi 6648-al szemben. Mig egyes iskolák évről-évre elviszik osztályaikat a képtár sok milliót érő remekeinek megtekintésére, addig vannak olyanok is, amelyek még nem vettek tudomást a nagyértékű képtárról, noha a vezetőség irásban is közölte minden igazgatósággal, hogy iskolák számára előzetes bejelentés nélkül bármely köznapon díjtalanul megnyitja a képtárat d. e. 10—1-ig s d. u. 4—7-ig. A közönség részére vasárnap d. 10—1-ig van nyitva szintén díjtalanul a képtár.

— **Uj. Schaff János** táncintézetében a Royalban az új táncanfolyamok e hó 9-án kezdődnek meg. **Gazdálkodó-íj**aknak délután 5—7 óráig. **Iparos és kereskedő íj**aknak 8—10 óráig. **Shimmy** és külön órák bármely időkből.

— **Uj iparendelőyek.** A városi tanács tegnap tartott üléséből az alábbi díjak kiszabása mellett a következő új iparendelőyeket adta ki: Futura Áruforgalmi Rt. tejkereskedés 500, Vincze István mészáros és hentes ipar 500, Piskolti Péter férfitársaság és gyermekruházati felszerelési cikkek 500, Schwarz Ignác zöldség készlet cukor kereskedés 500, Kovács Imre fuvaros 500, Szabó Mihály fuvaros 500, Kapusi János fuvaros 500, Madarasi János fuvaros 500, Fekete Gábor fuvaros 500, Gelberger László mészáros 500, Sütő Sándor főzész, tojás, főzőolaj kereskedés 200, Székely Jánosné ósokaruha kereskedés 500, Kiss János sertés kereskedés 1000, özv. Nagy Gáborné Oláh Julianna ósokaruha kereskedés 300, özv. Szilágyi Jánosné manikűröző ipar 200, Tóth Erzsébet női szabó 500, Ács Antal szabó 200, Bagi Ferenc és Bagi László ü. v. mellett pék 500, Magyar András hentes 500, Spicz M. J. heber imakönyvek, kegyeszek és imaszíjakkal kereskedése 300, Muriny Sándor lómeszáros 500, Balogh József fuvaros 500, Márton Sándorné kézimunka és előnyomda 200, Lisztner Sarolta fűszer, csemege és élelmiszer kereskedés 500, Fodor és Rácz fanagykereskedés 2000, Balassa Bernát tűzifa, épület és burkoló alkatrész kereskedés 1000, özv. Feith Sándorné női szabó 200, Debreceni Általános Fogyasztási Szövetkezet ü. v. mellett cipész 300, Kis László hentes 1000, Biró Elek hentes 500 korona.

— **A debreceni gazdasági egyesület** igazgatóválasztmányja folyó évi január hó 9-én hétfő délután 4 órakor a polgári és gazdakör helyiségében ülést tart.

— **Megérkezett a hadigondozottak fája.** Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva részére a szövetség által megrendelt fa megérkezett. A fa elsőrendű hasábfá, métermázsánként 190 K-ba kerül. Utalványok e hó 9-től, hétfőtől kezdve szövetség irodájában kivehetőek.

— **Gazdálkodó-íj**ak táncvizsgája a Royalban e hó 11-én szerdán délután 4 órai kezdettel, melyre az érdeklődőket ez uton hívom meg. Tisztelettel íj. Schaff János táncanító.

— **Felhívás.** Hadirokkantak, hadiözvegyek részére elhelyezett gyűjtőperselyek tulajdonosait felkérjük, hogy a perselyeket nyilvántartásba vétel végett „Hadrőa” nemzeti szövetség (Szent Anna-utca 12. sz.) bármely nap délelőttjén küldjék be. „Hadrőa” vezetősége.

— **Nykosz hirdetmény.** Értesitem a tagokat, hogy a hivatalos óra folyó hó 9-étől (hétfőtől) kezdve naponta 4—5-ig fog tartani. A folyó évi tagsági jegyek a régi beszozáltatása ellenében átvehető, ugyanakkor a tagdíj is befizetendő. Egyben felkérem mindazokat, akik a Nykosz-naptárt még át nem vették, hogy 3 nap alatt vegyék át, ellenesetben másnak fog átadatni. — Nykosz elnökség.

Ne készpénzzel fizessünk

Az effektív készpénzforgalom csökkentése céljából a helybeli *Debreceni Első Takarékpénztár R. T.* a postahivatal készpénzfőnökségnek átvételével és kezelésével bízott meg. E megbízással kapcsolatosan a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur elrendelte, hogy ezen pénzügyintézetnél számlával bíró számlatulajdonosoknak címre érkező posta- vagy csekkfizetési utalványok összege ne készpénzzel, hanem számlájuk javára való átírás útján egyenlítsék ki, ha a kiegyenlítés e módjához a számlatulajdonosok kifejezetten hozzájárulnak. Ez esetben a címzett a részére érkezett utalványok szelvényeit részletes jegyzék kíséretében kapja meg és az e jegyzékben jóváírtként feltüntetett összeg fölött a számlatulajdonos késelem nélkül rendelkezhetik. A jóváírás teljesen díjmentesen történik, ugyancsak díjmentesen kézbesíti a posta a számlatulajdonosoknak szóló jóváírási értesítéseket is. Azonos elbírálásban részesülnek azok a címzettek, akik más helybeli pénzügyintézetnél bírnak folyó számlával, ha ez a pénzügyintézet a postapénzek átvételével megbízott Debreceni Első Takarékpénztárral az érkezett utalványösszegek átutalására nézve kellő megállapodásra jut.

A megbízott Debreceni Első Takarékpénztár számlatulajdonosai az intézetre szóló csekkekkel postai befizetéseket teljesíthetnek és kiegyenlíthetik a postával szemben fennálló tartozásaikat (utánvételeket, postai megbízásokat, táviró és távbeszélő díjakat). Saját számlája terhére kibocsátott csekkekkel azonban távirati utalványokat feladni nem lehet. A csekk 4000 koronánál nagyobb összegről rendszerint nem szólhat és az ilyen csekkel egyelőre kizárólag a Debrecen 1. számú (Piacutca 36) és a pályaudvari gyűjtő postahivatalnál teljesíthető postai befizetés. A csekkel fizető felek a postahivatalban lehetőleg soronkívül kielégítésben részesülnek. A m. kir. posta vezetőség az újítás sikeréhez fűződő közgazdasági és hazafias érdekekre való tekintettel kéri a közönséget, hogy a főlöszleges készpénznek a forgalomból való kiküszöbölésére irányuló törekvésében támogatni szíveskedjék.

Postafőnökség.

Iparso érkezett

A m. kir. pénzügyminiszter Debrecenben leendő szétosztásra egyelőre egy waggon iparsót utalt ki.

A kereskedelmi- és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy iparsó igénylésére jogosultak: a debreceni, hajdumegyei timárok, akiknek nyersbőr kikészítéséhez, jéggyárosok, akiknek a jéggyártáshoz, cukrászok, kávéosok, fagyalt készítő, akiknek a fagyalt készítéséhez, de csakis annak hűtéséhez, szappanosok, akiknek a szappan főzéséhez, reszelővágók, akiknek a reszelők edzéséhez, nyersbőrkereskedők, akiknek a nyersbőrkonzerválásához stb. szükséges az iparsó.

Az iparsó a Termény és Áruraktár és Gyáripar r.-t. homokkerti raktárában adatik ki a kereskedelmi- és iparkamara utalványára kilogrammonként 6 kor. 50 fill. egységárban, zsák nélkül. Ez egységárban már a kezelési és fuvar költség is bennfoglaltatik. Az utalványok a kereskedelmi és iparkamaránál (magas földszint 4. sz. szoba) d. e. 9 órától déli 12 óráig állítatnak ki.

Állati fertőző betegségek címen tart előadást Szabo Döme gazdasági akadémiai tanár a polgári és gazdasági helyiségben ma, vasárnap délelőtt 11 órakor. Annyival inkább felhívjuk gazdatársaink figyelmét ez előadásra, mert értesülésünk szerint ez előadás keretében szakszerű megvitatás tárgyává tétetik a határunkban levő szarvasmarhákban mutatkozó úszkös bõrgyulladás betegség elleni védekezés és ennek gyógykezelése is.

A Lengyelországba importáló és exportáló kereskedők figyelmébe. A kereskedelmi és iparkamara a budapesti lengyel követségtől azt a hivatalos értesítést nyerte, hogy a lengyel pénzügyminiszterium rendelete értelmében, vámstatisztikai célokra, minden vámdeklarációhoz olyan kereskedelmi okmányok csatolandók, amelyekből az elvámolás alá kerülő áru értéke kitűnik (faktura, kötéslevelek, számlák stb.). A fenti figyelmeztetés betartásá mellett az illető áru elvámolása minden levelezés és fennakadás nélkül vihető keresztül. Pontatlan vámdeklarációk bemutatásánál a vámhatóságok és 10%-os illetéket szednek. Kéri tehát a kamara az érdekeltséget, hogy saját érdekében a vámdeklarációkhoz a kívánt okmányokat csatolják.

Korpa kiosztás. A debreceni gazdasági egyesület kisebb mennyiségű korpát szerzett be tagjai között leendő szétosztás céljából. Felhívtnak az egyesület azon tagjai, kik a mult hó folyamán a korpára előjegyzést eszközöltek, hogy a korpa árának kifizetése s az utalvány átvétele céljából az egyesületi titkári hivatalában 3 nap alatt jelentkezzenek. Akik ez idő alatt a korpa árát le nem fizetik, igényüktől elállottnak tekintenek és a korpa másnak fog kiadtni. Kikár van arra, hogy e hó folyamán még újabb szállítmányt kap egyesületünk, az erre vonatkozó jegyzéseket már most elfogadják a titkári hivatal.

Ménesvizsgálat. A ménes rendező bizottság a városnak az eposkertben telelő cifra ménesét tegnap megvizsgálta. A bizottság a ciframénesből két remonda esődört kiselejteztet és értékesíteni fogja.

KELETMAGYARORSZÁGI BAROMFI-ÉS GALAMB TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE

A chinai sirályka

Hazája valószínűleg keletindia. A mult század közepe táján onnan érkező hajók hozták be Németországba, itt mint minden újat, azonnal felkarolták s nagy tüzzel fogtak tenyésztéséhez, e nagy tűz azonban csakhamar lelohadt ugyannyira, hogy e sirálykák teljesen eltűntek. De nemsokára találkoztunk velük ismét a franciáknál; 1865. táján újra visszakerültek Németországba s innen importálták hozzánk.

A chinai sirálykák a paizsok kivételével mind egyszínűek, előfordulnak fehér, fekete, kék, ezüst, sárga és vörös színekben. Fej és csőr alkotásukat tekintve, jóval hátrább állanak, mint a többi sirálykák. Épen ezért a tenyésztőnek egyik főfeladata legyen odahatni, hogy az ideális gömbölyded sirályka fejet állatjai minél inkább megközelítsék, továbbá, hogy csőrük is minél rövidebb és e rövidséghez viszonyítva, minél vastagabb legyen.

A chinai sirálykákra jellemző az a sajátos tollképződés, amelyet gallér, mellrózsa és comb pamacs elnevezések alatt foglalhatunk össze.

A mult század chinai sirálykájánál csak a gallér volt elég jól kitejldve, míg a mellrózsa még nagyon sok kívánni valót hagyott fenn, amennyiben ennek felfelé növe tollai korántsem terjedtek sem a gallérig, sem oldalt a vállakig s így e tollak a nyak mellső részét csak részben fedték, ezenkívül még a hiányos mellrózsa egy annak közepén felfelé húzódó, függőleges sáv által mintegy két egyenlő részre volt választva. A comb pamacs kitenyészése pedig csak újabb idők vívmánya.

A mellrózsának a mai tökéletességében való előállítása a német tenyésztők mesterművének mondható. Azért mondom mesterműnek, mert e tenyésztők valóságban maga ellen a természet ellen keltek síkra, amidőn a nyak-

nak természetesen lefelé növe tollait felfelé nőni kényszerítették. Hogy miképp sikerült ez nekik, elképzelni sem tudom, de hogy sikerült, azt bizonyítják a tőlük importált chinai sirálykák.

Ezek után lássuk, hogy ezen sajátos szerkezetű tollképződményeknek a mai tökéletességükben hogyan kell tulajdonképpen kialakulniok:

1. A gallér a nyak felső részén az áll alatt foglal helyet s azt előlről és oldalról oly módon veszi körül, hogy az legfeljebb csak az áll alatt mutat egy csekélyke keskeny nyílást, máskülönben minél zártabb és minél erősebben simul a nyakhoz, annál jobb. Minél tömörebbek és minél magasabbak a gallért képező felfelé növe tollacsokkák, az állat annál értékesebb.

2. A mellrózsa. Ezt a mell és nyak alsó része között keresztül húzódó haránt távból kiinduló fel és lefele irányult tollazat képezi. E sávból felfelé növe tollaknak egészen a gallérig, oldalt pedig a váll csucsig kell terjedniök — szóval a nyak egész mellső részét vánkosszerűen úgy kell fedniök, hogy a színes galamboknál a nyak tollazatára jellemző fémfény teljesen eltűnjön. A haránt sávból lefelé induló tollak sokkal rövidebbek s majdnem pehelyszerűek és fedik a mell felső részéből kiinduló lefelé irányult természetes tollakat. Annak a függőleges sávnak a jelenléte, amely a mult század chinai sirálykájának mellrózsáját két egyenlő részre osztotta, ma már lényeges hibául tekintetik.

Vannak egyes tenyésztők, akik az általam vázolt mellrózsánál többre becsülik a kivételesen előforduló nem egy haránt sávból, hanem egy központból kiinduló sugárszerűen elhelyezett tollak által képezett ugynevezett sugaras mellrózsát. Az ilyen sirálykák, ha különben mellrózsájuk az általam leirt mellrózsának minden más egyéb kellékével fel van ruházva, a harántsávból kiinduló mellrózsásokkal azonos elbírálásban részesítendők.

A mellrózsa a maga tökéletességében, lehet mondani, csak a kék színűeknél van kifejlődve, még más színűeknél többé-kevésbé hiányos. Ez onnan van, hogy a német tenyésztők, kik e tolldiszt előállították, csak kék színben tenyésztettek és tenyésztettek többnyire ma is. Én már évek óta kísérletezek, hogy azt más színűeknél is kitenyészthessem, eddig azonban valódi jó eredményt csak az ezüst fakóknál sikerült elérnem és jó uton haladok a sárga és vörös színűekkel is s remélhetőleg 1—2 év lefolyása alatt ezekből is sikerül tökéletes mellrózsával bírót előállítanom.

3. A comb pamacs, a combtollazatának felső részéből buvik elő s néhány ecset-szerűen kiemelkedő pehelyszerű tollból áll. A toll struktusa ez a része az állatok megbírálásánál nem oly lényeges, mint a két előbbi.

A leirt tolldiszen kívül feltétlenül megkívántatik még ez állatkáknak kicsiny és gratiozus alakja is.

A chinai sirálykák tenyésztése meglehetősen nehéz. Valódi tökéletes egyedek, melyeknél úgy a gallér, mint a mellrózsa és a comb-pamacs a maga tökéletességében jelen legyen, oly ritkák, mint a fehér holló. Ha jó a mellrózsa, hiányzik a comb pamacs, ha szép a comb pamacs, hibás a mellrózsa és így tovább. Szóval a chinai sirály tenyésztőjének meglehetősen türelemmel kell felvértezve lennie. Máskülönben fiaikat jól nevelik, dajkákra egyáltalában szükségük nincs.

Felhívom azon tenyésztő társaim figyelmét, akik e valóban kedves kis galambfaj iránt érdeklődnek, hogy a mai kiállításunkon általam kiállított egy pár kék tökéletes s egy másik pár (him: világos sárga, tojó: vöröses sárga) még kitenyészés alatt álló anyagot tekintsék meg, hogy az általam leirt toll struktúrá és annak fejlődését annál könnyebben megért-hessék.

Nagy Lajos.

Feltűnést keltő olcsó árak vannak a

„Hajdusági” férfi és gyermekruha üzletben Gyűződjön meg róla.

Piac-u. 67. sz. (Frohner szálloda épület.)

FÉRFI öltönyök már 1600 koronától
 FIU öltönyök már 1300 koronától.
 Rövid FER-I téli kabátok 1950 koronától.
 GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
 Fekete és barna bőrkabátok 6000 koronától
 Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabbott árak.

SZINHÁZ.

Helvey Erzi főnyképét a Keringő szerelemben, Szigeti aktualis strófáit, egész sereg színházi apróságot és intimtást közöl a heti színlapon kívül a *Színház és Mozi*, Halasi Andor fűrgo hetilapja, amely ezzel a számával indította meg a kedvenc versenyt is. A lap izlőses, szép külső kiállítása a Magyar Nem. Könyv és Lapkiadóvállalat nyomdájának az érdeme.

Színházak és mozgósínházak közleményei:

Vasárnap délután **Koldus diák**, este **Felbő Klári** kerül színpadra. 9-én A) és 10-én B) bérletben **A negyvenéves asszony** c. újdonságot mutatja be a Csokonai-színház Halassy Mariskával a főszerepben. A többi vezető szerep Árkossyné, Lux, László, Rubinyi Zoltán kezében van.

Pantomas, a mesterdetektív legújabb éredekfeszítő kalandja, **A vörös ház** c. detektívdráma vasárnap lesz bemutatva az **Uranusban**. Azonkívül: **Az elátkozott állomás**, izgalmas amerikai életkép és **Ham levegőbe repül**, kitűnő burleszk ugyancsak egy előadásban lesznek bemutatva. Pénztárnyitás vasárnap délelőtt 10-kor.

Új műsor a Modern kabaréban. Igazán olyan fényes sikere volt a kabaré tegnapi bemutatott műsorának, mint valami színházi premierenek. A szemet-szemért c. bohózat, egyik elsőrangú fővárosi színházunk műsoráról szenzációs sikert aratott s a közreműködő három komikus: Virágh, Várnay és Varga sok-sok tapsot kaptak. **Kemény Olga**, a nagy jövőjű fiatal művész is tovább folytatja vendég-

szereplését, melynek vonzóereje köztudomású. Az új ének-, tánc-számok, a legújabb fővárosi kuplék méltóan tartanak igényt az érdeklődésre. Előadás után minden este parkett-tánc a közönség közreműködésével. Jegyek előre is válthatók 9-76. szám alatt.

Páris gyermekei (a kis hazátlanok) szerdán az Apollóban. Sok ezer moziban játszották, sok millió néző könnyezte és kacagta ezt a lebilincselő, egyre növekvő érdekességű történetet. Az évad legnagyobb művészi eseménye.

3 órás gyönyörű műsort mutat be hétfőn az Uránia, csak 16 éven felüliek részére! Olvassa el a műsort!

Kisérje figyelemmel az Uránia januári műsorát! Csupa sláger műsor!

„A soproni népszavazás” helyszíni felvételek, szerdán műsoron kívül az Urániában.

„A Napkelet fia” szenzációs, kalandos, bűnügyi amerikai dráma 1 előjáték és 5 felvonásban, a főszerepben „Tsin-Hou”. Azonkívül Hedda Wernon játékaival egy rendkívül bájos, finom pikantériával fűszerezett vígjáték „Biedermayer házasság” 3 felvonásos nagyszerű komédia és a „A siami-ikrek” c. 2 felv. kacagtató film lesz az Uránia hétfői új — 3 órás műsora. — Csak 16 éven felüliek részére! — Előadások pontosan 5 és 8 órakor kezdődnek! Rendes helyárak! Utalvány jegy érvényes!

Damokles kardja bűnügyi történet 6 felvonásban és az Asszony és férje amerikai dráma 4 felvonásban, ezt a szenzációs műsort ma utoljára mutatja be az Apolló 3, 5, 7 és 9 órakor.

Virágok asszonya művészdrama 5 felvonásban, párisi Gaumont film. Gaby Deslis a világhírű táncművész és Signoret a főszerepekben tökéletes művészi alakítást nyújtanak, a film meséje hatásokban gazdag, a rendezés és fotográfia tökéletes. Hétfőn mutatja be az Apolló.

„Harc a hómezőkön” című gyönyörű amerikai film 6 felvonásban. Gyönyörű hófödte alaskai tájak! Elsőrangú lávanyos társadalmi dráma és a „Lakásere” c. háromfelvonásos vígjáték ma utoljára látható az Urániában, 3, 5, 7 és 9-től. Rendes helyárak. Kedvezményes áru jegyutalványok érvényesek!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó
A Belvárosban egy jövedelmező ház, a Kőntöskert elején egy kis ház, belső telkek, házhelyek és szőlők, továbbá földök 7 holdas, 5 holdas és 8 holdas. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca.

Kiadó
konyhakertésznek 4 hold jó fekete föld Mester utca végén Jákóház és nagy kuttal. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Homoki fajbor
literje 40 korona, kitűnő minőségű kisebb-nagyobb tételekben kapható Burgundia-utca 5. sz. alatt.

Egy
ló által húzható társzekeret, vagy tejeskoszit megvételre keres Futura kiadóság Debreczen, Piac-utca 42. Értekezés Pannónia szálló 37-ik szobájában.

Eladó
2 drb 115-120 kilós kővér sertés Csap-utca 9. sz. iskola

Eladó szmoking
bőkebeli, teljesen új Piskolty szabónál, Kossuth-utca.

Közlönbejárati
utcai butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóba.

A tőzsde Magyar korona: 85. Magánforralom

Barátságos irányzat mellett igen élénk volt, emelkedő árfolyamok mellett. Délfelől több gyenge kezét realizálásra késztetett ez az irányzat, ami az árfolyamoknak kisebb mértékben való visszaesését idézte elő. A valutapiacra elsősorban márkát és dollárt favorizáltak. A márká arra a hírre, hogy Németország a legközelebbi jóvátétele részletnél bizonyos kedvezményeket fog kapni, keresletnek örvendett. — Igen élénk kereslet volt még szokolban. Árfolyamok, melyek közül az utolsó szám jelent a déli árfolyamot, a következők: Dollár 613-18-15, márká 333-41-39, lei 481-83, dinár 795-805, lira 2625-50, Napoleon 2415-35.

A nemesfémek piaca ezüst korona 85, forint 91-93, ezüst 2 koronás 71-72, ezüst 5-koronás 178-181. Tíz koronás arany 1230-240, 20 koronás arany 2460-2480.

Zárlati zárttőzsde Berlin 277.—, Holland 189-75, Newyork 517, London 2170, Páris 4155, Milánó 2235, Brüsszel 3925, Prága 840, Budapest 85, Zágráb 180, Bukarest —, Varsó 18, Bécs 18, Osztrák bélyegzett 10.

Terménytőzsde.

Az üzletmenet esendes volt, mindazonáltal közepes forgalmat bonyolítottak le. Hivatásos árak: Buza tiszavideki 2360-2390, fehérmegyeri 2350-2380, pestmegyei 2350-2380, rozs 1535-560, takarmány árpa 1700-1750, sörárpa 1775 850, köles 1500-1600, zab 1500-600, tengeri 2035-050, repce 27-28, Korpa 1120-1130.

Sertésjelenés. Zárt vásári maradvány 207 sertés, érkezett semmi, eladatott 16 sertés. Szabad vásári maradvány 2313 sertés és 190 süldő, érkezett 64, eladatott 200 sertés. Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 75-82, könnyű 60-75.

Dollárt
és más idegen pénzt, aranyt és élelmiszerlegárágáiban
Simon György DEBRECZEN Kossuth-u. 11.

Rikkancsok
azonnal felvételnek lápnak kiadóhivatalában.

14-én
Mi nyílik meg?
a közkedveit
Széchenyi orfeum.

Ebesen
5 hold fekete föld, vágóhid megett szintén 5 hold föld tanya nélkül eladó **DEZSŐ LÁSZLÓ** irodája Szent Anna-utca 6 szám.

Gazdasági VAS ARUK, takarékhonypók és bútortuvasalások, lemezdedények beszereszhetők:
Bakos István vas-kereskedésben Csapó-utca 38. sz.
A hajdusoboszlói járás főszolgabírája.
6088-1921. szám.

Pályázati hirdetmény
Hajdúvármegye hajdusoboszlói járásához tartozó Nádudvar községben lemondás folytán üresedésben lévő adóügyi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni óhajtokat, hogy képsitésüket, eddigi szolgálatukat, az idegen megszállások és a forradalmak alatt tanúsított magatartásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **FOYÓ NŐ ÉG-IG** annál is inkább adják be, miután a később érkezöket figyelembe nem veszem.
Az állás javadalma:
A községtől évi 1000 korona fizetés évi 200 korona lakbér.
Az államtól évi 1080 kor. háborússegély havi 800 kor. drágasági segély,
havi 800 kor. rendkívüli segély, továbbá a tisztviselői természetbeni ellátás és családi p-uték.
A választás napját később tűzöm ki.
Hajdusoboszló 1922 január 4.
Dr PAPP SÁNDOR főszolgabíró.

Dietrich és Gottschlig R. T.
Figyelmeztetés.
Féltreértétek és jóhiszemű tévedések elkerülése céljából ezúton értesitem igen tisztelt üzletfeleimet, hogy miután a háboru kitörése előtt az általam alapított **Gottschlig Agoston Részvénytársaság** kötelekéből kiléptem s a háborút végigküzdöttem, az édesanyám által 1865-ben, Budapest, X. ker. Füzér-u. 30. sz. a.
Dietrich és Gottschlig likör- és rumgyárat fenti helyen, a mai kor igényeinek teljesen megfelelően, ismét működésbe hoztam.
A **Gottschlig Agoston Részvénytársaság** gal tehát semmiféle közösségem nincsen és miután az összes régi bevált receptek birtokában vagyok, biztosíthatom nagyrabecsült régi vevőközönségemet, hogy ezentul is a régi és legkiválóbb minőségű árut gyáriom és hozom forgalomba.
Ugy régi, mint új vevőköröm pártfogását kérve
kiváló tisztelettel
lovag Gottschlig Agoston
a **DIETRICH és GOTTSCHLIG R. T.**
vezérigazgatója.
Budapest, X., Füzér-u. 30.

A Magyarországi Zsidóságról
A magyarországi zsidók statisztikája című nagyérdemű 6-9 és aktuális mű 0-0
Írta: **ifj. Wesszprémy Kálmán**
Ára 24 korona.
Vidékre postán 26 korona.
Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Iroda áthelyezés
Irodámat a mai napon **Maróthy György-utca 19. szám alól Szent Anna-utca 6. szám alá** helyeztem át. **DEZSŐ LÁSZLÓ** irodája Szent Anna-utca 6. szám

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simouffy Utca 17.

Kiadó lakás
egy szoba konyhas közönséges lakás azonnali beköltözésre átadó. Cim a kiadóban.

Kováry és Altmann
szücs mesterek
Debrecen, Piac-utca 42.
Pannónia szálló udvar
Mindenféle szücs munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Családi ház
Péterfia részen 6 szoba, 3 utcai szoba azonnali beköltözésre eladó. **DEZSŐ LÁSZLÓ** irodája Szent Anna utca 6.

NAGYENYEDI
Kovács Arcz-kenőcs
ÉS BORAX SZAPPAN
valódi bőkebeli minőségben ismét kapható mindenütt.
Vidéki postai szétküldés naponta!
Főraktár
Budapest, VIII., Beszerédi-utca 3. sz. alatt.